

Vlaanderen
is Internationaal Ondernemen

VLAANDEREN
2019

EXPORTbarometer

FLANDERS INVESTMENT & TRADE

EXPORTTRENDS
BIJ VLAAMSE KMO'S

Flanders Investment & Trade presenteert de zevende editie van de EXPORTbarometer. In juni 2019 hielden we een grootschalige enquête bij Vlaamse exporterende bedrijven, waarvan er 372 de volledige vragenlijst hebben ingevuld. We polsten naar het huidige exportklimaat, het vertrouwen in het wereldwijde economische klimaat en de toekomstverwachtingen. Dankzij de EXPORTbarometer weten we onder meer welke markten Vlaamse exporteurs interessant en veelbelovend vinden.

EEN GOED BEELD VAN HET EXPORTGEDRAG VAN DE MICRO- EN KLEINE ONDERNEMINGEN

De meerderheid van de deelnemers aan de EXPORTbarometer heeft maximaal tien medewerkers, de zogeheten micro-ondernemingen. Daarna volgt de groep van 11 tot 50 werknemers. Meer dan 80% van de ondervraagde bedrijven telt minder dan 50 medewerkers. Deze enquête geeft bijgevolg een goed beeld van het exportgedrag van de micro- en kleine ondernemingen.

HET VERTROUWEN IN HET WERELDWIJDE ECONOMISCHE KLIMAAT VALT IETS TERUG

Het gemiddelde vertrouwen van de bedrijven in het wereldwijde economische klimaat staat dit jaar op 6,5. Dit is slechts

de tweede maal dat we een kleine daling opmerken in het vertrouwen sinds de start van onze EXPORTbarometer in 2013.

BESTAANDE REGIO'S

48,7% van de respondenten meldde in 2018 een stijging van hun exportcijfer ten opzichte van het jaar voordien en slechts 9% van de bedrijven noteerden een stijging van meer dan 50% van hun exportcijfer.

Bijna in alle regio's noteerden iets minder bedrijven dan vorig jaar een omzetstijging. Voor de VS en Canada noteerden daarentegen meer dan 58% een omzetstijging wat vergelijkbaar is met vorig jaar. Opmerkelijk is dat voor de Noord-Afrikaanse regio meer bedrijven dan vorig jaar hun omzet zagen stijgen.

Binnen de EU blijft Nederland veruit de belangrijkste exportbestemming. Het VK valt wat terug maar blijft binnen de top 4. Buiten de EU blijft de VS de belangrijkste exportbestemming en China rukt voor het eerst op naar de tweede plaats!

De meeste firma's geven aan dat ze hun goederen of diensten rechtstreeks aan de klant verkopen. Daarnaast werkt bijna 45% in een aantal landen met een distributeur, bijna 26% met een agent en bijna 20% via retail.

Het vinden van een geschikte lokale partner blijft het belangrijkste knelpunt bij het genereren van meer omzet in het buitenland.

TOEKOMSTVERWACHTINGEN

In bijna alle regio's verwachten iets minder bedrijven dan vorig jaar een omzetsijging. Enkel voor de VS en Canada verwachten één op de drie bedrijven daar een omzetsijging. Dat is meer dan de vorige jaren.

Vorig jaar verwachtten de Vlaamse exporteurs eerder een omzetsijging door het vinden van nieuwe klanten in bestaande markten. Opvallend dit jaar is dat de exporteurs meer wensen te exporteren door verhoogde verkoopinspanningen.

De bedrijven die een terugval in hun export verwachten, wijten dit aan een daling van de orders van bestaande klanten gevolgd door een toename van de concurrentie.

NIEUWE EXPORTBESTEMMINGEN

Vlaamse bedrijven kijken in eerste instantie vooral naar de andere landen binnen de EU28 en Azië als nieuwe exportbestemming. Zuid-en Centraal-Amerika alsook Noord-Afrika winnen aan interesse ten opzichte van vorig jaar.

Huidig economisch klimaat

VERTROUWEN IN HET HUIDIG ECONOMISCH KLIMAAT DAALT

De deelnemende bedrijven drukten hun vertrouwen in het wereldwijde economische klimaat uit op een schaal van 1 tot 10, waarbij 1 het minste vertrouwen aangeeft en 10 het meeste.

Het gemiddelde vertrouwen van de bedrijven in het wereldwijde economische klimaat daalt. Dit is slechts de tweede daling sinds de start van de EXPORTbarometer in 2013.

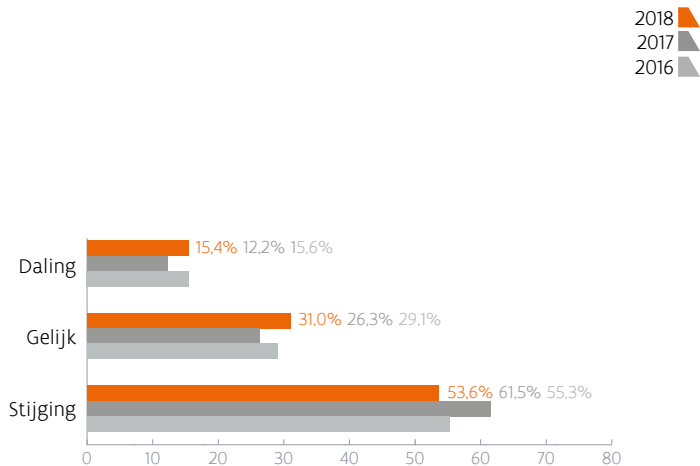
Figuur 1: vertrouwen in het wereldwijde economische klimaat van de laatste drie jaar

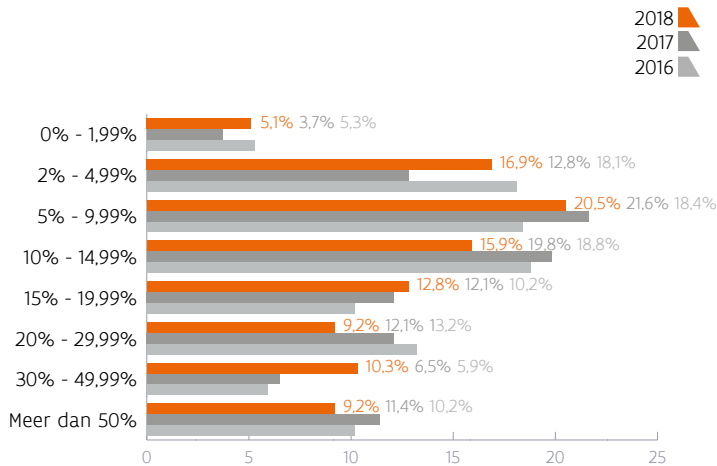
**MEER DAN DE HELFT VAN DE VLAAMSE EXPORTERENDE KMO'S
ZAG ZIJN EXPORT STIJGEN IN 2018**

Bijna 30% bedrijven geeft aan dat zijn export met meer dan 20% is gestegen ten opzichte van 2017. Het aantal bedrijven dat zijn export met meer dan 50% zag stijgen bedraagt slechts 9,2% in 2018. Dit is het laagste aantal sinds de start van de EXPORTbarometer.

Figuur 2: evolutie exportcijfer ten opzichte van 2017 en 2016

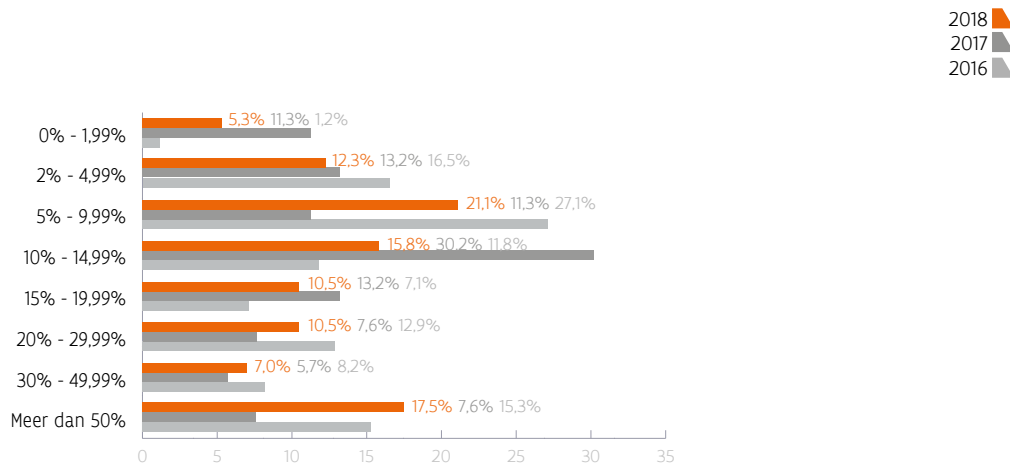

Figuur 3: stijging exportcijfer ten opzichte van 2017 en 2016

Bijna 65% van de ondernemingen die een lager exportcijfer hebben opgetekend, zag een daling tussen 1 en 20%. Bijna 1 op de 6 bedrijven die een daling in hun export opmerkten, zag dit met meer dan 50% gebeuren.

Figuur 4: daling exportcijfer ten opzichte van 2017 en 2016

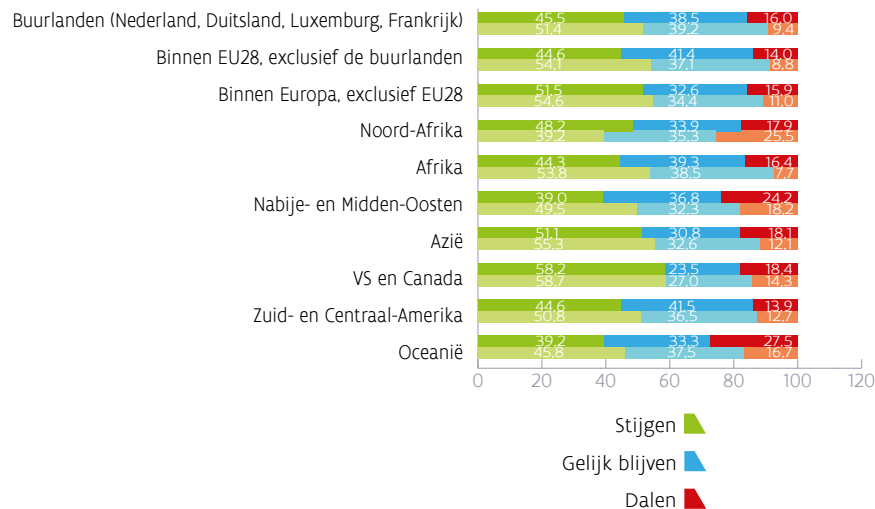
**EXPORT NEEMT IN VRIJWEL ALLE REGIO'S OPNIEUW TOE,
ECHTER MINDER STERK DAN VORIG JAAR**

Het aantal bedrijven dat binnen Europa zijn uitvoer zag stijgen is vergelijkbaar met 2 jaar geleden. Vorig jaar was echt een topjaar voor regio Europa. 51,5% van de bedrijven zag in 2018 zijn export stijgen naar de Europese landen die buiten de EU28 liggen.

Voor de VS en Canada geven net als in 2017 meer dan 58% van de bedrijven aan daar een stijging in de omzet te hebben gerealiseerd.

Van de bedrijven die actief zijn in Noord-Afrika geven merkkelijk meer bedrijven daar een stijging aan van hun exportactiviteiten, meer dan 48%. Voor de andere regio's geven minder bedrijven dan in 2017 een stijging aan.

Figuur 5: Exportevolucie per regio ten opzichte van 2017

Exportbestemmingen

DE BELANGRIJKSTE EXPORTBESTEMMINGEN:

NEDERLAND BLIJFT AFGETEKEND

HET BELANGRIJKSTE EXPORTLAND BINNEN DE EU;

HET VK VALT TERUG VAN 9,0 NAAR 7,1%

Nederland
34,4%

Frankrijk
23,2%

Duitsland
15,1%

VK
7,1%

Italië
3,9%

Spanje
2,9%

Polen
2,3%

Zweden
2,3%

BUITEN DE EU BEVESTIGT DE VS ALS BELANGRIJKSTE

EXPORTBESTEMMING. CHINA RUKT OP NAAR DE 2DE PLAATS

VS
18,1%

China
10,6%

Japan
7,1%

Zwitserland
6,2%

Canada
4,0%

Noorwegen
4,0%

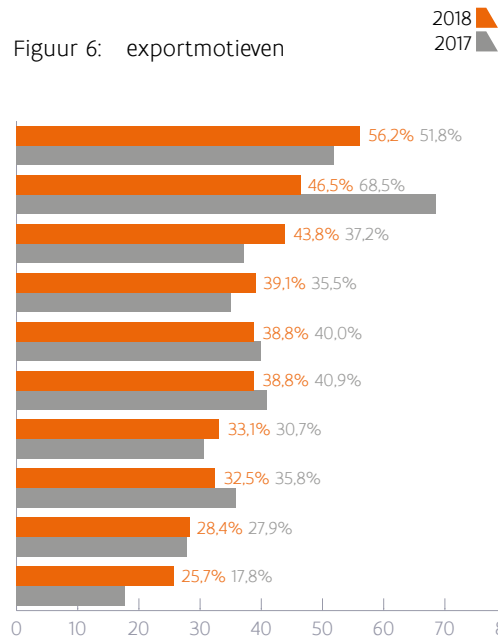
VAE
3,5%

Rusland
3,5%

Exportmotieven

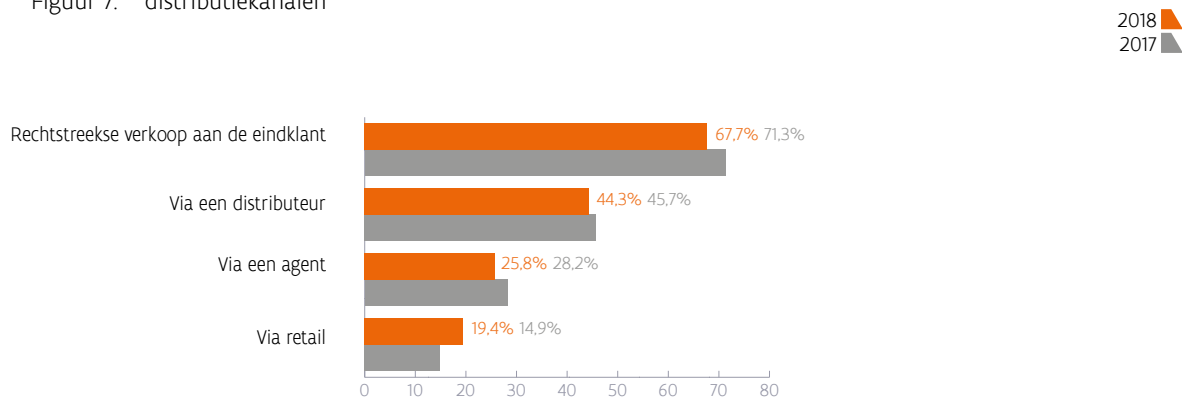
HET GROOTSTE GROEIPOTENTIEEL VOOR DE TOEKOMST LIGT IN HET BUITENLAND
WORDT GEZIEN ALS DE BELANGRIJKSTE REDEN OM TE EXPORTEREN

Distributiekkanalen

DE VLAAMSE KMO VERKOOPT VOORNAMELIJK
RECHTSTREEKS AAN ZIJN BUITENLANDSE KLANT

Figuur 7: distributiekkanalen

NET ALS IN 2017 DIENT DE WEBSITE VOORNAMELIJK VOOR MARKETINGDOELEINDEN

7,5% van de Vlaamse exporterende bedrijven verkoopt zijn producten of diensten via zijn webshop. Merkelijk meer bedrijven geven aan een portaal te hebben waar buitenlandse klanten of partners orders kunnen plaatsen

Figuur 8: belang website

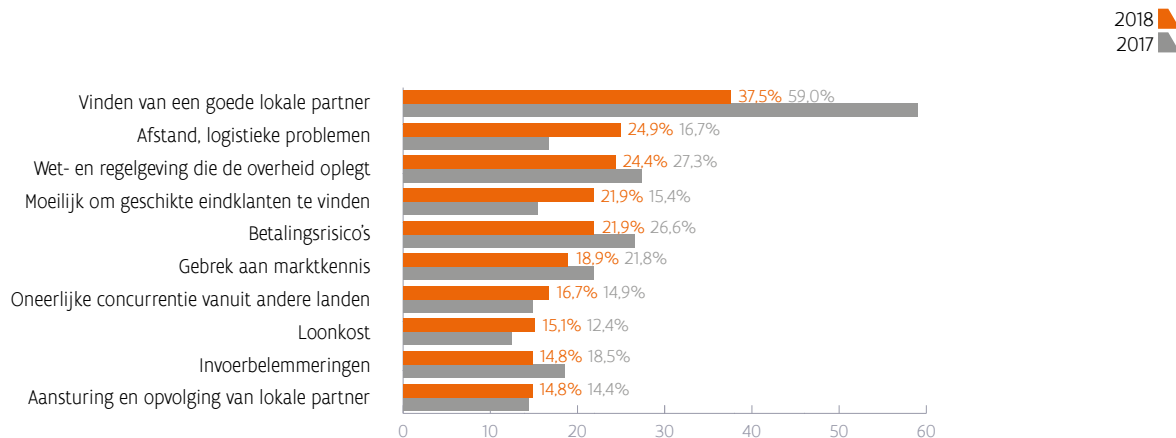
Knelpunten bij het exporteren

HET VINDEN VAN EEN GOEDE LOKALE PARTNER

BLIJFT HET BELANGRIJKSTE KNELPUNT OM TE EXPORTEREN.

1 OP 4 GEEFT OOK AFSTAND EN LOGISTIEKE PROBLEMEN AAN

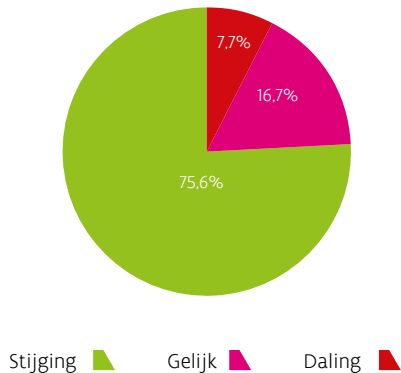
Figuur 9: top 10 knelpunten bij het exporteren

Toekomstverwachtingen

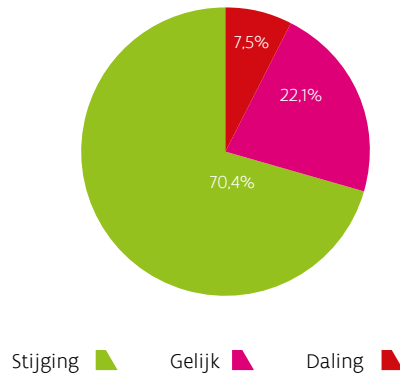
MEER DAN DRIE KWART VERWACHT EEN STIJGING
VAN HUN OMZET IN DE NABIJE TOEKOMST

Figuur 10: evolutie omzet in nabije toekomst

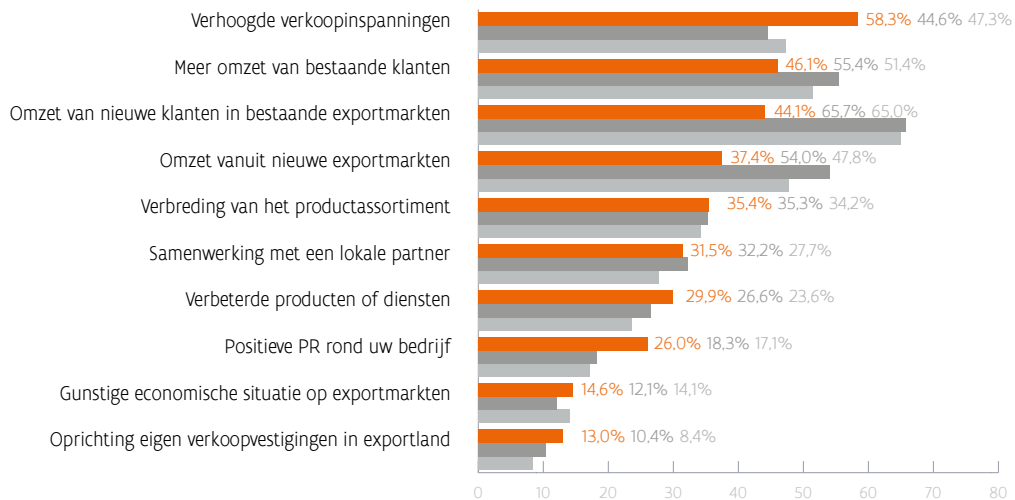
MEER DAN 70% VAN DE VLAAMSE BEDRIJVEN DENKT DAT
HET BELANG VAN DE EXPORT IN HUN OMZET ZAL TOENEMEN

Figuur 11: toekomstverwachting aandeel van de export
in de omzet

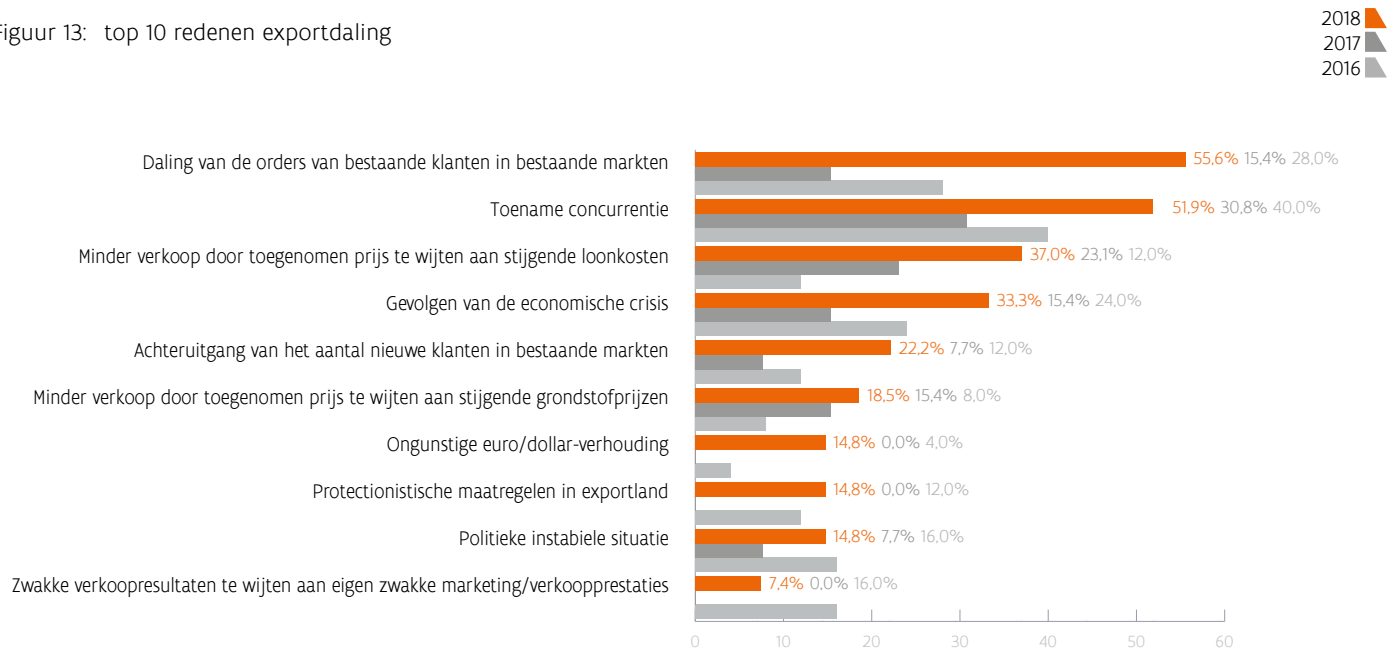
VLAAMSE BEDRIJVEN WENSEN HUN EXPORT TE LATEN STIJGEN DOOR VERHOOGDE VERKOOPINSPANNINGEN

Figuur 12: top 10 redenen exportstijging in nabije toekomst

DALING VAN DE ORDERS VAN BESTAANDE KLANTEN IN BESTAANDE MARKTEN EN TOENAME VAN CONCURRENTIE ZIJN DE BELANGRIJKSTE REDENEN VAN EXPORTDALING BIJ VLAAMSE BEDRIJVEN

Figuur 13: top 10 redenen exportdaling

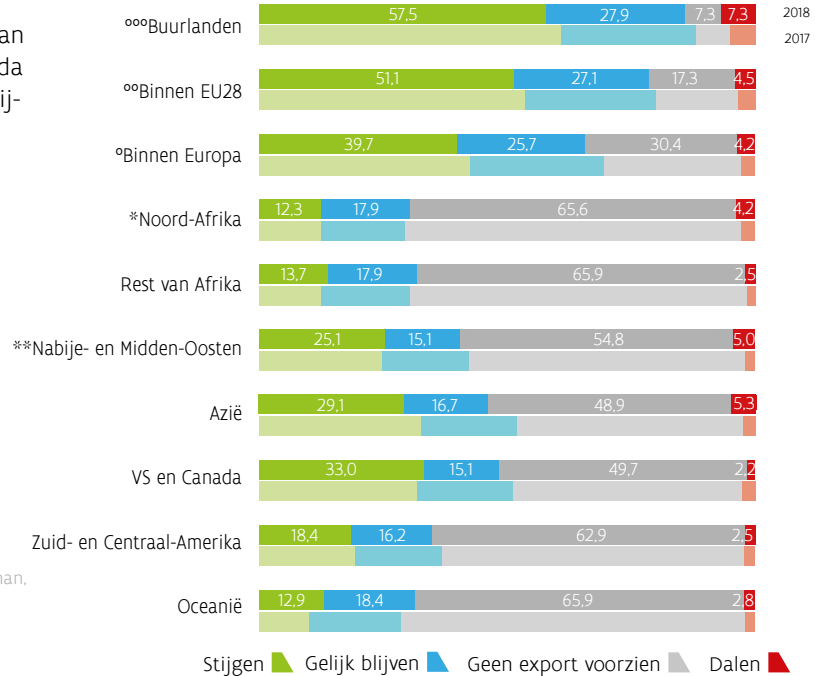
VLAAMSE EXPORTEURS ZIJN IETS MINDER OPTIMISTISCH OVER DE TOEKOMST

Bijna in alle regio's verwachten iets minder bedrijven dan vorig jaar een omzetstijging. Enkel voor de VS en Canada verwachten één op de drie bedrijven daar een omzetstijging. Dat is meer dan vorige jaren.

Vorig jaar waren veel bedrijven optimistisch over een omzetstijging binnen Europa. Dit jaar valt dat aandeel wat terug en stabiliseert het tot op het niveau van de vorige jaren.

- * Maghreblanden: Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritanië, Libië
- ** Bahrein, Egypte, Irak, Iran, Israël, Jemen, Jordanië, Koeweit, Libanon, Oman, Palestina, Qatar, Saoedi-Arabië, Syrië, Turkije, VAE
- ° Exclusief EU28 (o.a. Zwitserland, Noorwegen, Rusland)
- °° Exclusief de buurlanden
- °°° Nederland, Duitsland, Luxemburg, Frankrijk

Figuur 14: toekomstverwachting export per regio (in procent)

Verwachte exportevolutie

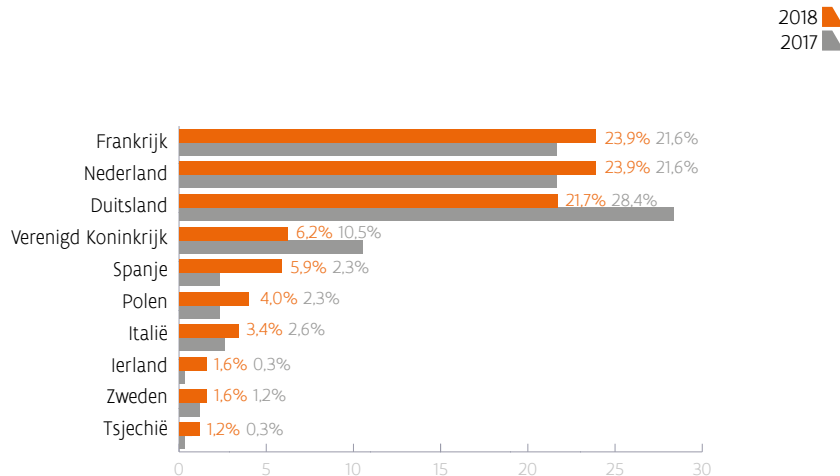
**NEDERLAND EN FRANKRIJK
VERDRINGEN DUITSLAND ALS
BELANGRIJKSTE TOEKOMSTIGE
EXPORTLAND BINNEN EU**

De evolutie van de top 3: Duitsland daalt gevoelig ten gunste van Frankrijk en Nederland.

Het VK kent een sterke terugval maar behoudt zijn vierde plaats. Spanje komt opnieuw top 5 binnen.

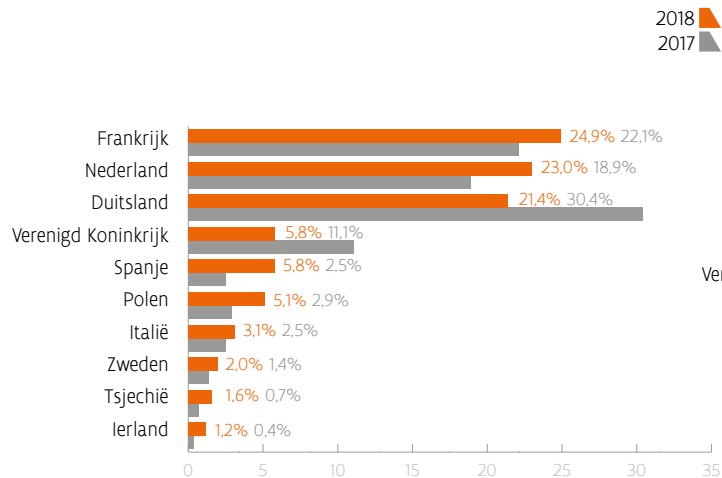
Voor goederenexporteurs wordt van Frankrijk i.p.v. Duitsland het meest verwacht. Voor dienstenexporteurs blijft Nederland het belangrijkste land.

Figuur 15: top 10 landen met verwachte exportgroei binnen EU

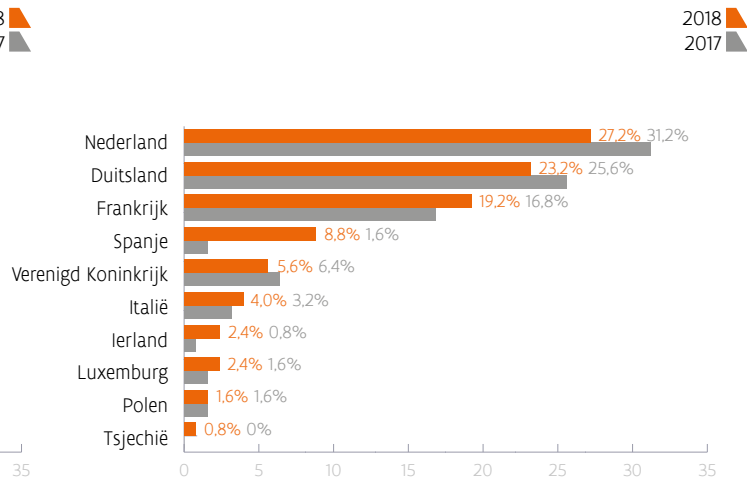

GOEDERENEXPORTEURS:**DUITSLAND VALT STERK TERUG TEN GUNSTE VAN FRANKRIJK**

Figuur 16: top 10 landen verwachte exportgroei (goederen) binnen EU

DIENSTENEXPORTEURS:**BIJ DE DIENSTENBEDRIJVEN BLIJFT NEDERLAND OP KOP**

Figuur 17: top 10 landen verwachte exportgroei (diensten) binnen EU

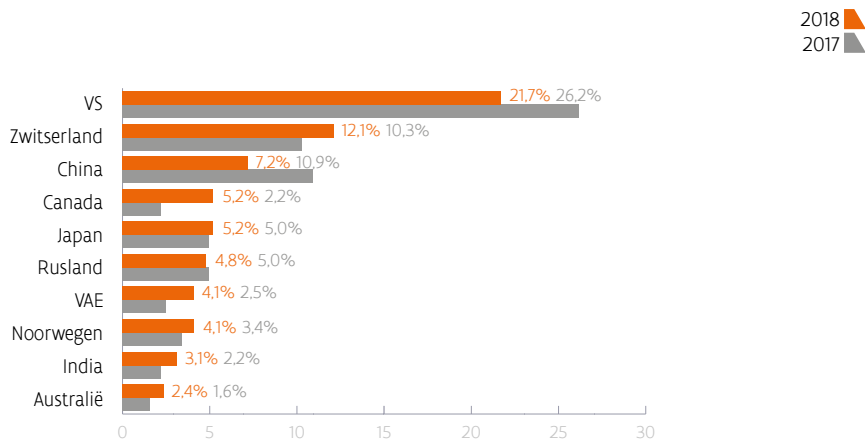

Verwachte exportevolucie buiten de EU

DE VS BLIJFT VERUIT HET MEEST POPULAIRE LAND.

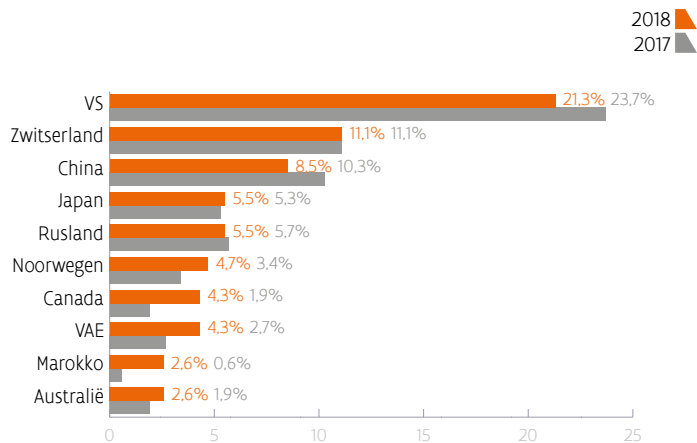
CANADA NEEMT DUIDELIJK TOE AAN BELANG

Figuur 18: top 10 landen met grootste exportgroei buiten EU

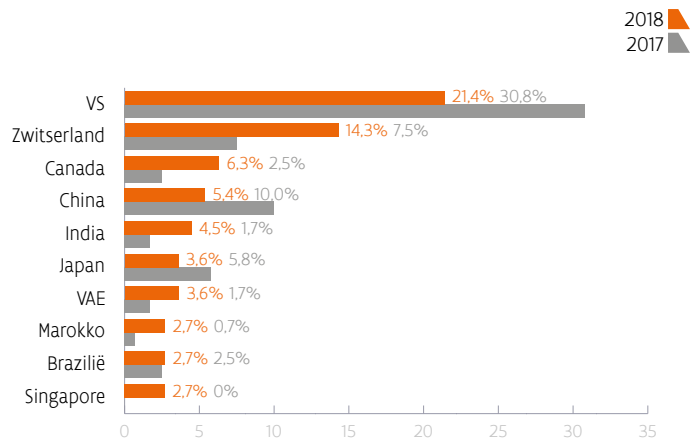
**GOEDERENEXPORTEURS:
TOP 10 BLIJFT VRIJ STABIEL**

Figuur 19: top 10 landen met grootste exportgroei (goederen) buiten EU

**DIENSTENEXPORTEURS:
CHINA VALT TERUG EN CANADA DUIKT TOP 3 BINNEN**

Figuur 20: top 10 landen met grootste exportgroei (diensten) buiten EU

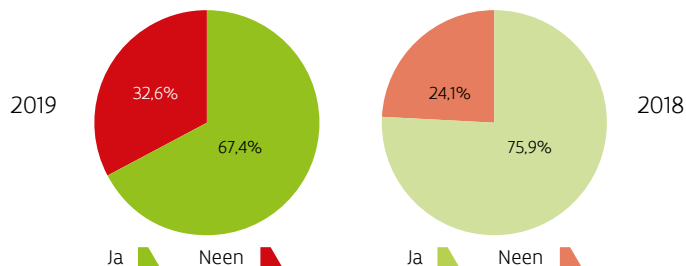
Nieuwe exportbestemmingen

**MEER DAN TWEE OP DE DRIE VAN DE VLAAMSE EXPORTEURS
VERWACHT NAAR NIEUWE LANDEN TE EXPORTEREN**

67,4% van de Vlaamse ondernemingen hoopt in de nabije toekomst naar landen te exporteren die ze op dit ogenblik nog niet bewerken. Dat is een opvallende daling tegenover vorig jaar.

Van deze bedrijven geeft bijna 70% aan in de komende 3 jaar naar 2 tot 5 nieuwe landen te exporteren. 15,1% ziet 6 tot 10 nieuwe exportbestemmingen zitten en 10,9% hoopt zelfs in meer dan 10 nieuwe landen aanwezig te zijn.

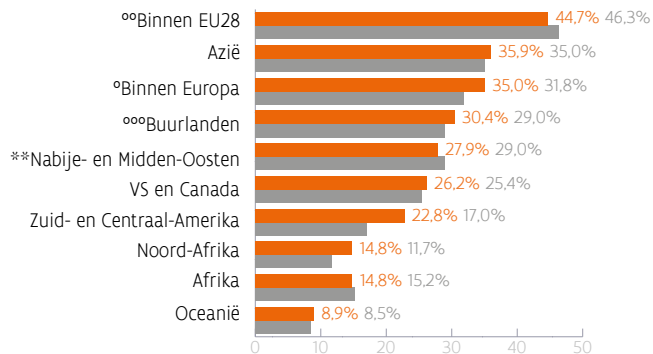
Figuur 21: export naar nieuwe exportbestemmingen

**VLAAMSE BEDRIJVEN KIJKEN IN EERSTE INSTANTIE VOORAL
 NAAR DE LANDEN BINNEN DE EU28 EN AZIË ALS NIEUWE EXPORTBESTEMMING,
 ZUID- EN CENTRAAL-AMERIKA WINT AAN INTERESSE
 ZOWEL IN DE GOEDEREN- ALS DE DIENSTENSECTOR**

Figuur 22: markten waar men verwacht actief te worden

2019
 2018

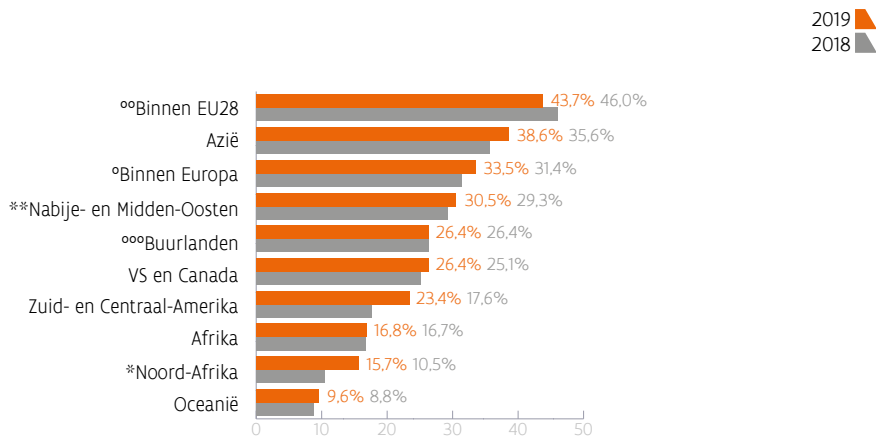
- * Maghreblanden: Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritanië, Libië
- ** Bahrein, Egypte, Irak, Iran, Israël, Jemen, Jordanië, Koeweit, Libanon, Oman, Palestina, Qatar, Saoedi-Arabië, Syrië, Turkije, VAE
- ° Exclusief EU28 (o.a. Zwitserland, Noorwegen, Rusland)
- °° Exclusief de buurlanden
- °°° Nederland, Duitsland, Luxemburg, Frankrijk

BINNEN DE GOEDERENSECTOR

BLIJFT DE EU28 HET MEEST POPULAIR ALS TOEKOMSTIGE EXPORTREGIO

Figuur 23: nieuwe exportbestemmingen (goederensector)

- * Maghreblanden: Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritië, Libië
- ** Bahrein, Egypte, Irak, Iran, Israël, Jemen, Jordanië, Koeweit, Libanon, Oman, Palestina, Qatar, Saoedi-Arabië, Syrië, Turkije, VAE
- ° Exclusief EU28 (o.a. Zwitserland, Noorwegen, Rusland)
- °° Exclusief de buurlanden
- °°° Nederland, Duitsland, Luxemburg, Frankrijk

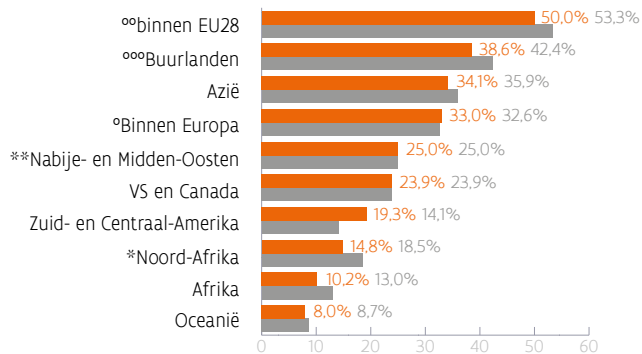

BINNEN DE DIENSTENSECTOR

BLIJFT DE BELANGSTELLING VOOR AZIË GROOT

Figuur 24: nieuwe exportbestemmingen (dienstensector)

- * Maghreblanden: Marokko, Algerije, Tunesië, Mauritanië, Libië
- ** Bahrein, Egypte, Irak, Iran, Israël, Jemen, Jordanië, Koeweit, Libanon, Oman, Palestina, Qatar, Saoedi-Arabië, Syrië, Turkije, VAE
- ° Exclusief EU28 (o.a. Zwitserland, Noorwegen, Rusland)
- °° Exclusief de buurlanden
- °°° Nederland, Duitsland, Luxemburg, Frankrijk

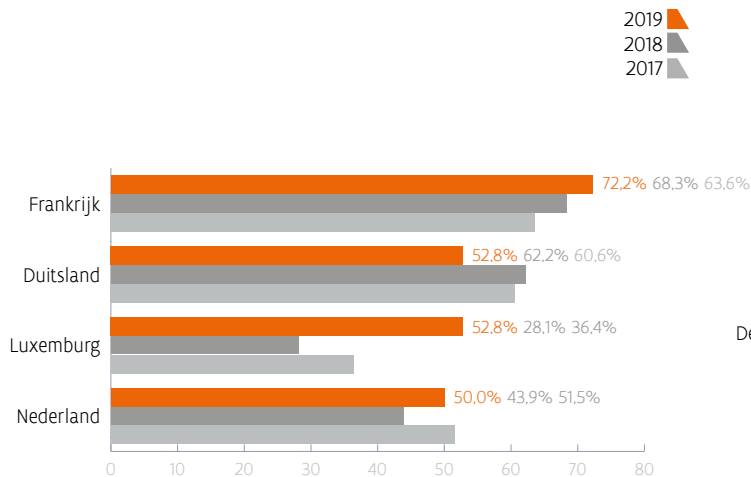

2019
2018

BUURLANDEN

FRANKRIJK BLIJFT AAN BELANG TOENEMEN

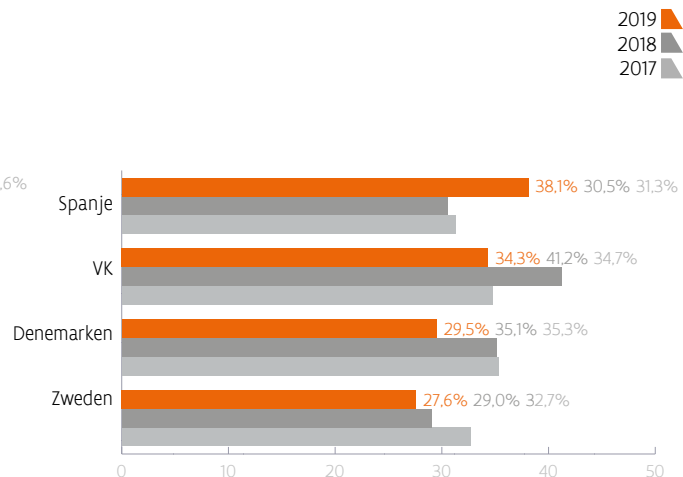
Figuur 25: nieuwe exportbestemmingen (buurlanden)

BINNEN EU28

NEEMT SPANJE VOOR HET EERST DE KOPPOSITIE TEN KOSTE VAN HET VK

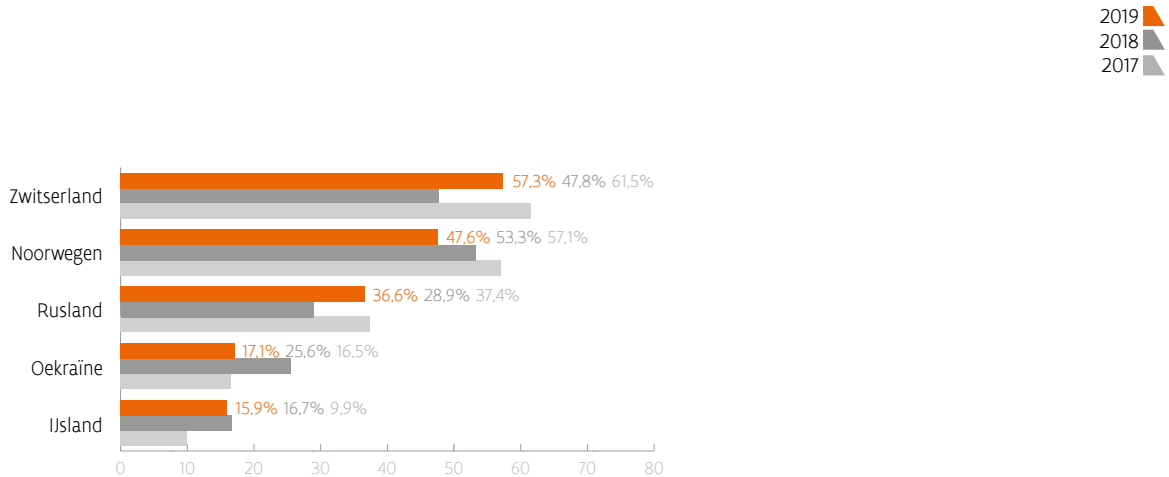
Figuur 26: nieuwe exportbestemmingen binnen de EU28, behalve de buurlanden, waarnaar in de nabije toekomst (0-3 jaar) wellicht wordt uitgevoerd

NIEUWE LANDEN BINNEN EUROPA, MAAR BUITEN DE EU28

ZWITSERLAND EN NOORWEGEN SPELEN DE LAATSTE JAREN HAASJE OVER WAT DE KOPPOSITIE BETREFT

Figuur 27: nieuwe exportbestemmingen binnen Europa, maar buiten de EU28, waarnaar in de nabije toekomst (0-3 jaar) wellicht wordt uitgevoerd

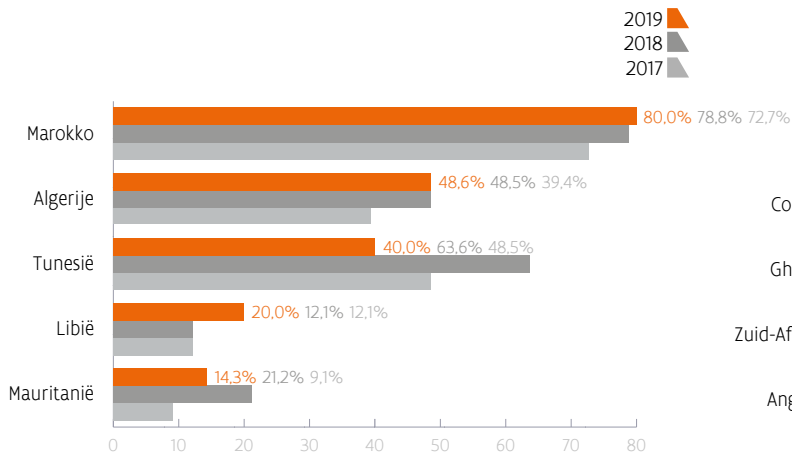

AFRIKA

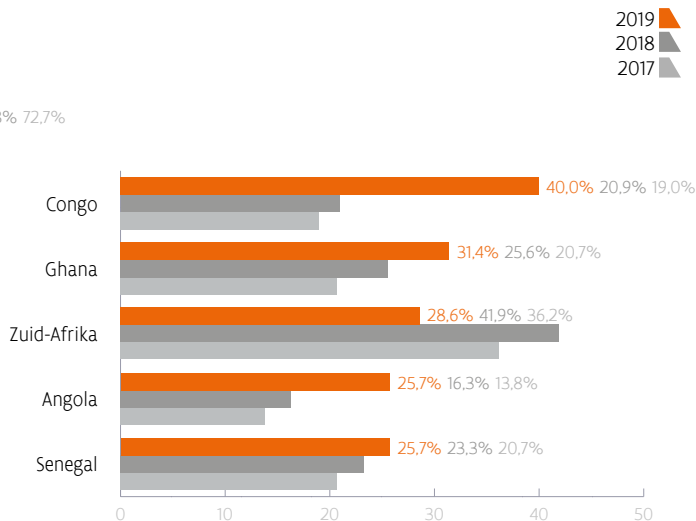
NOORD-AFRIKA: MAROKKO BLIJFT ENORM POPULAIR

NIEUWE AFRIKAANSE EXPORTLANDEN: CONGO WORDT AFGETEKEND HET POPULAIRSTE TOEKOMSTIGE EXPORTLAND

Figuur 28: nieuwe exportbestemmingen (Noord-Afrika)

Figuur 29: nieuwe exportbestemmingen (Afrika zonder Maghreblanden)

AZIË

NABIJE- EN MIDDEN-OOSTEN:

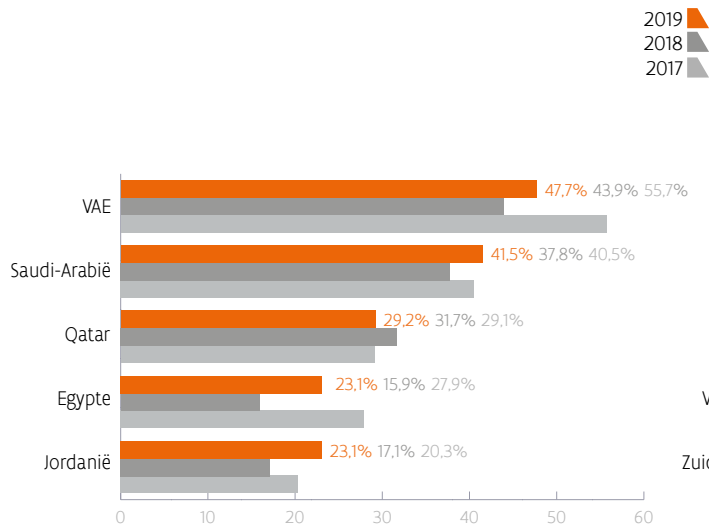
VAE EN SAUDI-ARABIË BLIJVEN DE KROON SPANNEN

AZIË (EXCLUSIEF NABIJE- EN MIDDEN-OOSTEN)

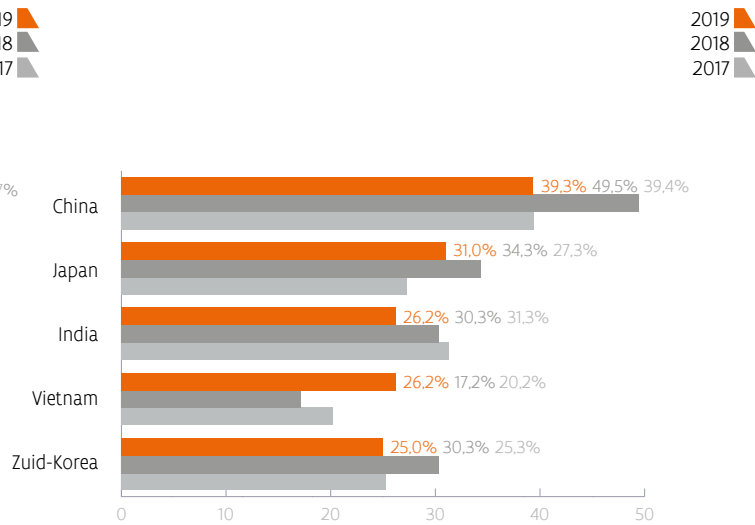
DE INTERESSE VOOR CHINA BLIJFT.

VIETNAM DUIKT SINDS LANG OPNIEUW DE TOP 5 BINNEN

Figuur 30: nieuwe exportbestemmingen
(Nabije- en Midden-Oosten)

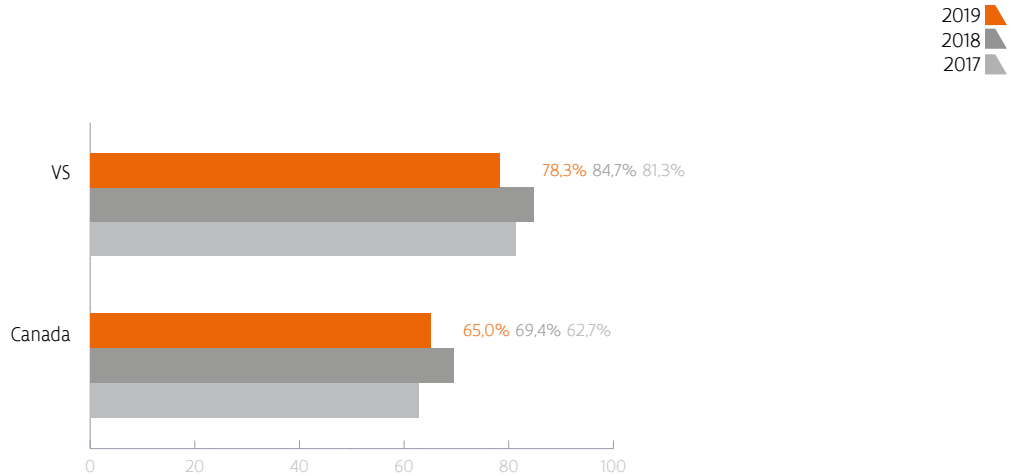
Figuur 31: nieuwe exportbestemmingen (Azië)

NOORD-AMERIKA

DE INTERESSE VOOR DE VS EN CANADA DAALT LICHT

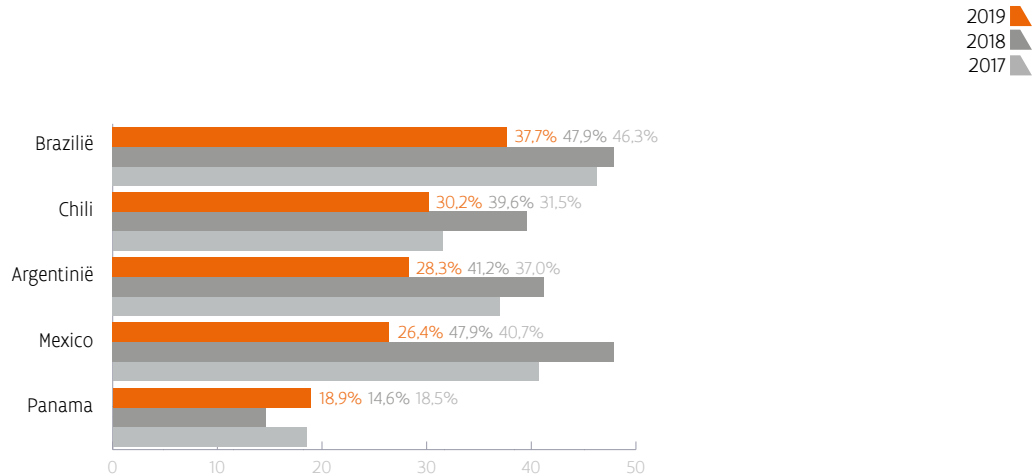
Figuur 32: nieuwe exportbestemmingen (VS & Canada)

ZUID- EN CENTRAAL-AMERIKA

MEXICO KENT GROOTSTE TERUGVAL AAN INTERESSE

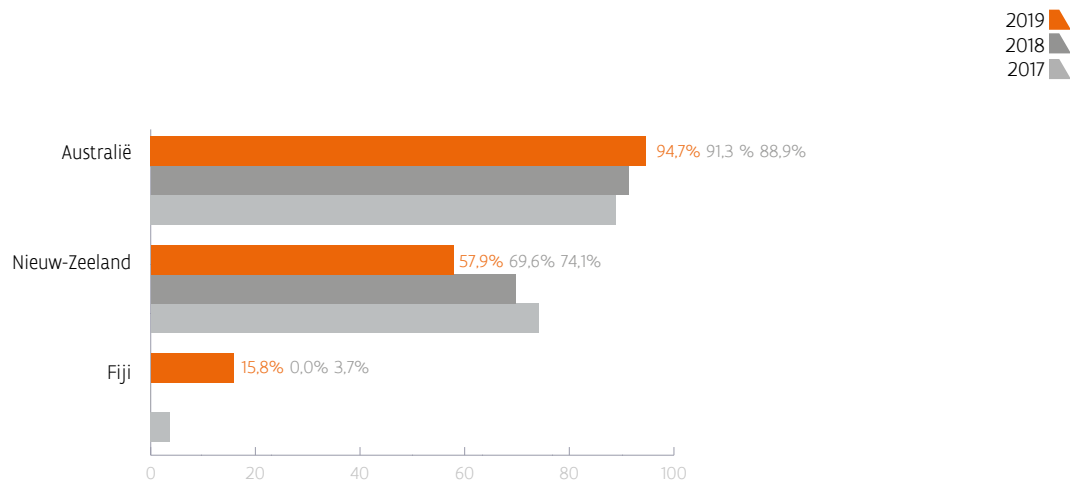
Figuur 33: nieuwe exportbestemmingen (Zuid- en Centraal-Amerika)

OCEANIË

AUSTRALIË BLIJF AFGETEKEND AAN DE LEIDING

Figuur 34: nieuwe exportbestemmingen (Oceanië)

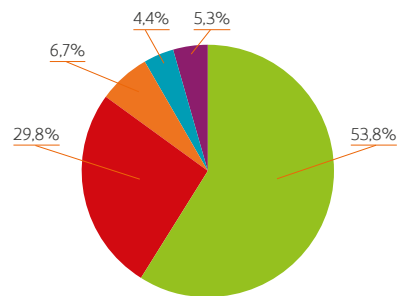

Profiel deelnemers EXPORTbarometer

VOORNAMELIJK MICRO-ONDERNEMINGEN

De meerderheid van de deelnemers aan de EXPORTbarometer 2018 heeft maximaal tien medewerkers, de zogeheten micro-ondernemingen. Daarna volgt de groep van 11 tot 50 werknemers. Bijna 85% van de ondervraagde bedrijven telt minder dan 50 medewerkers. Deze enquête geeft bijgevolg een goed beeld van het exportgedrag van de micro- en kleine ondernemingen.

Figuur 35: respons naar aantal personeelsleden

- Micro (1 - 10 personeelsleden)
- Klein (11 - 50 personeelsleden)
- Middelgroot (51-100 personeelsleden)
- Middelgroot (101-250 personeelsleden)
- Groot (251 en meer personeelsleden)

SECTORVERDELING

Van de Vlaamse bedrijven die deelnamen aan de EXPORTbarometer levert 62,4% uitsluitend goederen, 20,4% uitsluitend diensten en 17,1% levert zowel goederen als diensten.

Figuur 36a: respons volgens goederensector

1	Voeding, drank, tabak	20,9%
2	Textiel en confectie	7,3%
3	Chemie en petroleumraffinage	6,5%
4	Machinebouw en uitrustingsgoederen	6,5%
5	Meubels, design en interieur	5,9%
6	Metaalnijverheid	5,6%
7	Computers, elektronische en optische producten	5,4%
8	Landbouw, bosbouw, visserij en dieren	5,1%
9	Gezondheid en farmacie	4,8%
10	Bouw	3,7%

Figuur 36b: respons volgens dienstensector

1	Consultancy, technische analyse	22,2%
2	ICT	17,4%
3	Handel en herstelling	15,6%
4	Onderzoek en ontwikkeling	8,4%
5	Logistiek, transport	4,8%
6	Uitgeverijen, audiovisuele media	2,4%
7	Administratieve en ondersteunende dienstverlening	2,4%
8	Kunst, amusement, recreatie	1,8%
9	Telecommunicatie	1,2%
10	Marktonderzoek, wetenschappelijke en technische activiteiten	1,2%

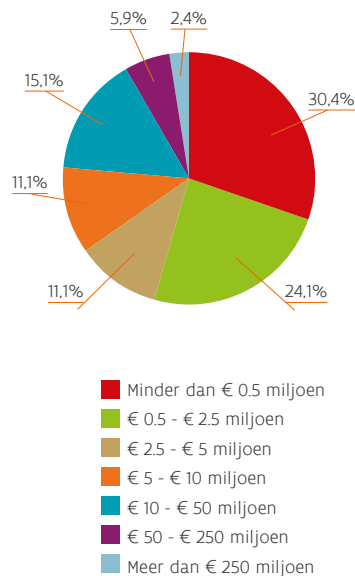
**BIJNA 55% VAN DE DEELNEMENDE BEDRIJVEN
DRAAIT EEN BEDRIJFSOMZET TOT 2,5 MILJOEN EURO**

Dat resultaat bevestigt opnieuw het profiel van de deelnemers, namelijk de kleinere kmo.

56,2% van de ondernemingen heeft meer dan 10 jaar exportervaring.

43,7% realiseert ruim de helft van zijn omzet in het buitenland, 30,1% van de respondenten haalt zelfs meer dan 75% van zijn omzetcijfer uit export.

Figuur 37: respons volgens omzetklasse

FLANDERS INVESTMENT & TRADE

Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel | België
T +32 2 504 88 71
trade@fitagency.be
twitter.com/FlandersTrade
www.linkedin.com/company/flandersinvestmentandtrade

FLANDERSTRADE.BE

